

אלו שממשכנים אותם על מחצית השקל

אלו המנויים להלן, חייבים הם במחצית השקל, ולפיכך אם לא הביאו, ממשכנים אותם.

א. **לוויים**. [ועל כך יש חולקים, כפי שיתבאר בעזה"י להלן].

ב. **ישראלים**.

ג. **גרים**.

ד. **עבדים משוחררים**.

שכל אלו, בכלל הכתוב, "זֶה יִתְּנוּ כָּל הַעֵבֶר עַל הַפְּקָדִים מִחֲצִית הַשֶּׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים גֵּרָה הַשֶּׁקֶל מִחֲצִית הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה לַה'" (שמות ל"ג).

וכל אלו, דווקא אחר שהיו בני עשרים, ממשכנים אותם על כך, שנאמר, "מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְיָמָעֵלָה" (שמות ל"ד), אבל פחות מבני עשרים אינם חייבים מהתורה, ואין ממשכנים אותם על כך.

וכל זה מדין תורה, אבל מדברי חכמים, כל שהביא שתי שערות אחר היותו בן שלוש עשרה שנה ויום אחד, חייב במחצית השקל, ולכן תובעים ממנו מחצית השקל, אבל אין ממשכנים אותו על כך, עד שיהא בן עשרים, שחיובו מהתורה.

אלו שאין ממשכנים

אותם על מחצית השקל

אלו המנויים להלן, פטורים הם ממחצית השקל, ולפיכך אם לא הביאו, אין ממשכנים אותם על כך.

א. **נשים**. שנאמר, "וְיִתְּנוּ אִישׁ כֶּפֶר נַפְשׁוֹ" (שמות ל"ב), "אִישׁ" ולא אשה.

ב. **עבדים**. שעבדים חייבים במצוות כנשים.

ג. **קטנים פחות משלוש עשרה שנה ויום אחד**, שהם פטורים מכל המצוות.

וכל אלו, אף שהם פטורים, ואין ממשכנים אותם על כך, ולא תובעים מהם, אם נתנו מעצמם, מקבלים מידם, ובתנאי שימסרו לציבור לגמרי, שלא יהא קרבן ציבור קרב משל יחיד.

והקטן, אם פעם אחת נתן אביו בעבורו, שוב אינו פוסק, כי אומרים לו, מאחר שנתת עליו בשנה שעברה, והעמדת עליו זאת המצווה, תן עליו תמיד, עד שיגדל, ולא תפסיק.